



Zpráva o šetření z vlastní iniciativy ve věci prošetřování stížností Českou školní inspekcí

Česká školní inspekce (dále také „ČŠI“) provádí inspekční činnost na školách a ve školských zařízeních. Při inspekční činnosti například zjišťuje kvalitu poskytovaného vzdělávání nebo kontroluje dodržování právních předpisů. Pokud zjistí pochybení, škola nebo školské zařízení mají povinnost nedostatky odstranit ve lhůtě, kterou jim ČŠI stanoví.

Vedle této standardní inspekční činnosti může ČŠI prošetřovat i konkrétní stížnosti. V takovém případě výsledek šetření stížnosti předává k dalšímu řízení zřizovateli školy, který je odpovědný za vyřízení stížnosti a přijetí případných opatření k nápravě.

V minulosti jsem se setkala se dvěma druhy podnětů na to, jak ČŠI stížnosti prošetřuje. Žáci a rodiče namítají, že ani po intervenci ČŠI se nepodařilo vadný stav napravit. Na druhou stranu školy namítají, že nemají dostatečné prostředky, jak se závěrům po prošetření stížnosti bránit. Z vlastní iniciativy jsem se proto rozhodla tyto skutečnosti prověřit.

Zákon o veřejném ochránci práv mi totiž ukládá povinnost působit k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívat k ochraně práv a svobod.¹

A. Shrnutí závěrů

Zjistila jsem, že Česká školní inspekce porušuje princip efektivnosti, když při volbě, jaký typ inspekční činnosti provede, nezohledňuje kontext, ve kterém se na ni stěžovatel či stěžovatelka obrátili.

Zároveň jsem zjistila, že speciální postup šetření stížnosti neporušuje práva škol a školských zařízení, když jim školský zákon² ani kontrolní řád³ výslovně neumožňují podat námítky nebo připomínky proti výsledku šetření stížnosti. Školy a školská zařízení totiž mají jiný prostředek obrany – stížnost dle správního řádu.⁴

B. Skutková zjištění

V této části uvádím případy, se kterými jsem se setkala v minulosti a které odhalily limity postupu ČŠI při prošetřování stížností.

1 Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3 Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

4 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.



B.1 Efektivita šetření stížnosti

V minulém roce jsem řešila případ stěžovatelky, která byla nespokojená s tím, jak ČŠI vyřídila její stížnost proti postupům některých vyučujících a ředitelky školy, kam chodil její syn.⁵ Jihočeský inspektorát shledal její stížnost v některých bodech důvodnou a výsledek šetření předal zřizovateli školy k dalšímu řízení. Zřizovatel výsledky projednal na jednání rady města a došel k závěru, že pochybení ředitelky školy nejsou natolik závažná, aby ji odvolal z funkce. Dále zřizovatel stěžovatelku informoval o tom, že do personálních a organizačních záležitostí vedení školy nebude zasahovat, jelikož se jedná o kompetenci školy.

S tímto výsledkem nebyla stěžovatelka spokojená a obrátila se na ČŠI znovu, tentokrát na Plzeňský inspektorát. Stěžovatelka ve svém opakovaném podnětu uvedla, že zřizovatel na výsledek šetření její první stížnosti reagoval nedostatečně a rovněž upozornila na osobní provázanost zaměstnanců školy s vedením města. Plzeňský inspektorát se i přesto rozhodl stížnost prošetřit stejným způsobem jako Jihočeský inspektorát. Stížnost shledal v několika bodech důvodnou a výsledek předal zřizovateli k dalšímu řízení. Rada města následně rozhodla o krácení mimořádné odměny ředitelce školy. Stěžovatelka však i nadále měla dojem, že škola i zřizovatel přijali pouze formální opatření k nápravě a ke skutečné změně na škole nedošlo.

B.2 Možnost obrany

V jiném případě se na mě obrátila škola, která nesouhlasila se závěry ČŠI při prošetřování stížnosti jednoho z jejích studentů.⁶ ČŠI shledala jeho stížnost důvodnou a výsledek předala zřizovateli k dalšímu řízení. Škola měla za to, že ve výsledku šetření stížnosti jsou uvedené nepravdy.

Škola může podat námítky proti kontrolnímu zjištění v protokolu o kontrole nebo připomínky proti obsahu inspekční zprávy. Možnost obrany proti výsledku šetření stížnosti však školský zákon výslovně neuvádí. Na základě tohoto případu tak vznikla otázka, zda postup, při kterém ČŠI prošetřuje stížnost a výsledek předává zřizovateli, neporušuje práva škol a školských zařízení.

C. Právní hodnocení

Školský zákon stanovuje pět standardních typů inspekční činnosti ČŠI:

Typ inspekční činnosti	Právní ustanovení	Výstup insp. činnosti
zisk a analýza informací o vzdělávání	§ 174 odst. 2 písm. a) školského zákona	tematická zpráva

⁵ Blíže viz zpráva o šetření veřejné ochránkyně práv ze dne 6. prosince 2016, sp. zn. 4525/2015/VOP, dostupné z <http://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4570>.

⁶ Blíže viz zpráva o šetření veřejné ochránkyně práv ze dne 15. března 2016, sp. zn. 4400/2013/VOP, dostupné z <http://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3810>.



zjištění a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb	§ 174 odst. 2 písm. b) školského zákona	inspekční zpráva
zjištění a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu	§ 174 odst. 2 písm. c) školského zákona	inspekční zpráva
kontrola dodržování právních předpisů	§ 174 odst. 2 písm. d) školského zákona	protokol o kontrole
veřejnosprávní kontrola využívání finančních prostředků	§ 174 odst. 2 písm. e) školského zákona	protokol o kontrole

Pokud ČŠI zjistí při inspekční činnosti nějaké nedostatky, školy mají povinnost přijmout opatření k odstranění těchto nedostatků. A to bez zbytečného odkladu, nejpozději však ve lhůtě stanovené ČŠI. Podobně přijímá opatření i zřizovatel.⁷ Osoba, která je odpovědná za přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti, se dopustí přestupku, pokud taková opatření nepřijme. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 50.000,- Kč. Tato správněprávní odpovědnost vzniká pouze při inspekční činnosti podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a d) školského zákona.⁸

Standardně se inspekční činnost vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok.⁹ ČŠI však může inspekční činnost provést i na základě podnětů, stížností a petic, pokud svým obsahem spadají do její působnosti.

K pěti standardním typům inspekční činnosti (viz tabulka) se tak přidává ještě jeden speciální typ – šetření stížnosti. Pokud ČŠI provádí inspekční činnost na základě stížnosti, pak dle § 174 odst. 6 školského zákona prošetřuje jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. Následně zřizovatel informuje ČŠI o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.¹⁰ Správněprávní odpovědnost za nepřijetí opatření v tomto případě dle školského zákona nevzniká.

7 Ustanovení § 175 odst. 1 školského zákona: „Osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, jsou povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí. Na základě výsledků inspekční činnosti přijímá zřizovatel bez zbytečného odkladu opatření ve školách a školských zařízeních, které zřizuje.“

8 Ustanovení § 182a odst. 1 písm. c) školského zákona: „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že ... jako osoba odpovědná za přijetí nebo splnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a d) ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí tato opatření nepřijme nebo je nesplní.“ Ustanovení § 182a odst. 2 školského zákona: „... Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu až do 50 000 Kč.“

9 Ustanovení § 174 odst. 5 školského zákona: „Inspekční činnost se vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na návrh ústředního školního inspektora.“

10 Ustanovení § 174 odst. 6 školského zákona: „Inspekční činnost se dále provádí na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce podle odstavce 2 písm. b) až e). V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti



Do přijetí školského zákona v roce 2004 ČŠI stížnosti nevyřizovala, jelikož k tomu neměla pravomoc. Stížnosti považovala za podněty k provedení standardní inspekční činnosti, která vedla k vydání inspekční zprávy či protokolu o kontrole. Tyto zákonem stanovené výstupy však nebyly vhodné pro vyrozumění stěžovatele o způsobu vyřízení jeho stížnosti.¹¹

ČŠI šetřením stížnosti dle § 174 odst. 6 školského zákona poskytuje součinnost zřizovateli školy, který nemá zákonné kompetence k tomu, aby věc sám na místě prošetřil. ČŠI stížnost nevyřizuje ani nestanovuje opatření k odstranění nedostatků. Zjednání nápravy náleží zřizovateli školy, který k tomu může využít pouze své zákonné pravomoci. Zřizovatel není vázán názorem ČŠI.¹²

Šetření stížností tvoří nezanedbatelnou část činnosti ČŠI. Ve školním roce 2015/2016 ČŠI šetřila 824 stížností. Pro srovnání standardní inspekční činnost vykonala v 2 069 případech (šlo o komplexní inspekční činnost, na žádost, na podnět, orientační inspekční činnost nebo následnou kontrolu).¹³

C.1 Efektivita šetření stížnosti

Školský zákon pojem stížnost nedefinuje. V zásadě však lze za stížnost označit podání jednotlivé osoby, které upozorňuje na nevhodný stav v konkrétní škole nebo školském zařízení. Jde o věc soukromého či individuálního charakteru.¹⁴ ČŠI za stížnost považuje podání, kterým se stěžovatel domáhá ochrany svých subjektivních práv nebo práv jiných osob.¹⁵

Jelikož chybí zákonná definice, záleží tak vždy na ČŠI, zda podání od konkrétní osoby vyhodnotí jako stížnost a bude postupovat dle § 174 odst. 6 školského zákona, nebo ji vyhodnotí jako podnět k provedení některé standardní inspekční činnosti. Volba je na řediteli či ředitelce konkrétního krajského inspektorátu.¹⁶

V této souvislosti je také nutné poznamenat, že člověk, který se na ČŠI obrací, většinou nevede úvahy o tom, zda podá stížnost, nebo podnět k provedení kontroly. Podatel zpravidla nesouhlasí s postupem školy či jejích zaměstnanců a chce docílit nápravy.

a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. Zřizovatel informuje Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.“

11 KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. ISBN 978-80-7357-412-3.

12 Tamtéž.

13 Blíže viz Česká školní inspekce. *Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2015/2016*. Praha, prosinec 2016. ISBN 978-80-88087-09-0, s. 10, 33 a 71;

dostupné z http://www.csicr.cz/html/VZCSI2015_2016/flipviewerxpress.html.

14 KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. ISBN 978-80-7357-412-3.

15 Česká školní inspekce. *Metodika šetření stížností na školy a školská zařízení*. Praha: Česká školní inspekce, srpen 2016, čj. ČŠIG-3444/16-G23, s. 3.

16 Viz vyjádření inspektorů a inspektorek na vzdělávacích seminářích, které pořádala Kancelář veřejného ochránce práv v únoru, březnu a dubnu 2017 a Česká školní inspekce. *Metodika šetření stížností na školy a školská zařízení*. Praha: Česká školní inspekce, srpen 2016, čj. ČŠIG-3444/16-G23, s. 3.



Při volbě konkrétního typu inspekční činnosti by se ředitelé a ředitelky krajských inspektorátů měli řídit principy dobré správy, které formuloval první veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl.¹⁷ Konkrétně **princip efektivnosti** vyžaduje, aby každý úřad byl ve své činnosti důsledný a usiloval o skutečné, nikoliv pouze formální vyřešení celé věci. Má proto činit účelné kroky k realizaci svých rozhodnutí v praxi a provádět i následnou kontrolu jejich naplňování.

Mám za to, že s ohledem na princip efektivnosti by ředitelé a ředitelky krajských inspektorátů měli vždy důkladně zvažovat **kontext podání**. Standardní inspekční činnost (zejména kontrola právních předpisů) by měla převážet nad speciálním postupem šetření stížnosti především v těchto případech:

- opakované podání s námitkou nečinnosti nebo nedostatečné aktivity zřizovatele školy (viz případ popsany v části B.1 této zprávy),
- stěžovatel se již neúspěšně obracel na zřizovatele školy a teprve poté oslovil ČŠI,
- stěžovatel nebo ČŠI mají indicie (např. z předchozí inspekční činnosti) o tom, že zřizovatel bude na výsledek šetření stížnosti reagovat neadekvátně nebo vůbec,
- námitky uvedené v podání jsou natolik závažné, že případná nečinnost zřizovatele by mohla vážně poškodit právem chráněný zájem (např. šikana, diskriminace, vážný zásah do práv dítěte, flagrantní nebo systematické porušování právních předpisů).

Naopak šetření stížnosti může být efektivní v případě, že ČŠI zjistí pochybení, jehož náprava je v kompetenci zřizovatele školy. Do působnosti zřizovatele patří vydávání zřizovacích listin, rozhodování o jejich změnách, rozhodování o sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení školy, jmenování a odvolání ředitele školy (včetně stanovení jeho platu), jmenování a odvolání třetiny školské rady, schvalování rozpočtu školy a další finanční záležitosti.¹⁸

Rozumím tomu, že výhodou šetření stížnosti je rychlost jejího vyřízení. Při šetření stížnosti totiž odpadá lhůta pro podání námitek či připomínek (15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole,¹⁹ 14 dnů po převzetí inspekční zprávy²⁰), lhůta pro vyřízení námitek (30 až 60 dnů ode dne jejich doručení²¹) a následná lhůta pro přijetí opatření. V situacích naznačených výše (a v jiných odůvodněných případech) je však nutné **poměřovat benefit rychlosti vyřízení s efektivitou postupu**.

Musím se rovněž vymezit proti případnému tvrzení, že šetření stížnosti by se mělo upřednostnit před standardní inspekční činností kvůli tomu, že výstup šetření stížnosti je pro stěžovatele srozumitelnější. Souhlasím s tím, že výstupy standardní inspekční činnosti jako inspekční zpráva či protokol o kontrole se pro vyrozumění stěžovatele o vyřízení jeho podání nehodí. Naopak při šetření stížnosti ČŠI vydává dokument označený jako „výsledek

17 Dostupné z <https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/principy-dobre-spravy/>.

18 Ustanovení § 129 školského zákona.

19 Ustanovení § 13 odst. 1 kontrolního řádu.

20 Ustanovení § 174 odst. 11 školského zákona.

21 Ustanovení § 14 odst. 1 kontrolního řádu.



šetření stížnosti“. V něm k jednotlivým stížnostním námitkám uvádí zjištěné okolnosti a svůj závěr. Domnívám se, že tento dokument je pro stěžovatele skutečně přehlednější.

Náležitosti výsledku šetření stížnosti ani povinnost zaslat jej stěžovateli však školský zákon nestanovuje. Jde tak o **příklad dobré praxe**, která je v souladu s principy dobré správy, zejména principem otevřenosti. Mám proto za to, že podobně může ČŠI stěžovatele vyrozumět, i pokud nezvolí postup šetření stížnosti, ale například kontrolu dodržování právních předpisů dle § 174 odst. 2 písm. d) školského zákona. Stěžovatele může vyrozumět dle správního řádu o tom, jak s jeho podnětem naloží,²² a následně jej může v souladu s principem otevřenosti neformálně vyrozumět o výsledku obdobně jako při šetření stížnosti. Takový postup totiž nejlépe naplňuje funkci veřejné správy jako služby veřejnosti.²³

Oceňuji, že ČŠI má nastavené procesy, pomocí kterých se snaží reagovat na případné neefektivní šetření stížnosti.²⁴ Pokud je totiž zřizovatel nečinný, pak ČŠI může podat podnět Ministerstvu vnitra k provedení kontroly nad výkonem samostatné působnosti obce.^{25,26} V odůvodněných případech ČŠI ve škole vykoná standardní inspekční činnost, na jejímž základě škole uloží povinnost přijmout opatření k odstranění nedostatků.²⁷ Při jakékoli další inspekční činnosti navíc ČŠI zároveň kontroluje, zda škola pochybení zjištěné při šetření stížnosti odstranila nebo zda nedošlo k jeho opakování.

Všechny tyto metody jsou způsobilé dodatečně zhojit případné neefektivní šetření stížnosti. Musím však upozornit na to, že kontrola ze strany Ministerstva vnitra nad výkonem samostatné působnosti obce má značné limity. Kontrolovaná obec je povinna zajistit nápravu zjištěných nedostatků.²⁸ Fakticky ale stát nemá vůči obci právní nástroje pro případ, že by nedostatky zjištěné při výkonu samostatné působnosti neodstranila.²⁹ Není proto

22 Ustanovení § 42 správního řádu; k podobnému závěru dochází i RIGEL, Filip, Lenka BAHÝLOVÁ, Veronika KUDROVÁ, Ondřej MORAVEC a Monika PUŠKINOVÁ. *Školský zákon: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-550-3, s. 764.

23 GABRIŠOVÁ, Veronika a kol. *Kontrolní orgány*. Praha: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-87949-39-9, s. 94.

24 Česká školní inspekce. *Metodika šetření stížností na školy a školská zařízení*. Praha: Česká školní inspekce, srpen 2016, čj. ČŠIG-3444/16-G23, s. 7.

25 Ustanovení § 129 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

26 Této možnosti však nelze využít, pokud je zřizovatelem školy jiný subjekt než obec či město. Je proto vhodné, aby ředitel inspektorátu měl tuto skutečnost na paměti při rozhodování, zda ČŠI na takové škole povede šetření stížnosti, nebo jednu ze standardních inspekčních činností.

27 Od začátku školního roku 2014/2015 do 5. ledna 2016 (tedy před vydáním sjednocující interní metodiky k šetření stížností) se ČŠI obrátila na Ministerstvo vnitra s podnětem k provedení kontroly v jednom případě. Ve školním roce 2014/2015 inspekční tým na základě závěrů šetření stížnosti inicioval provedení další inspekční činnosti v 92 případech z celkového počtu 677 stížností. Ve školním roce 2015/2016 se jednalo o 19 případů z celkových 264 (k 5. lednu 2016). Další inspekční činnost ČŠI zahajuje kvůli nečinnosti zřizovatele, kvůli závažnosti zjištění při prošetřování stížnosti nebo kvůli zjištění dalších problémů ve škole, které nebyly předmětem šetření stížnosti. Viz e-mailová komunikace ze dne 5. ledna 2016 mezi pověřenou zaměstnankyní Kanceláře veřejného ochránce práv a tehdejší ředitelkou odboru kanceláře ústředí ČŠI Mgr. Marií Pickovou, evidovaná ve sp. zn. 4400/2013/VOP.

28 Ustanovení § 129a odst. 4 zákona o obcích.

29 KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-758-4.



vhodné, aby se ČŠI při nečinnosti zřizovatele spoléhala výlučně na kontrolu ze strany Ministerstva vnitra.

Jsem přesvědčena o tom, že k efektivnosti postupu ČŠI by mohla výrazně přispět preventivní snaha ředitelů a ředitelky krajských inspektorátů při rozhodování, zda podání využijí jako podnět k provedení standardní inspekční činnosti, nebo je prověří jako stížnost a výsledek předají zřizovateli.

C.2 Možnost obrany

Inspekční činnost ČŠI se v zásadě řídí kontrolním řádem.³⁰ Před kontrolním řádem se však upřednostní speciální úprava ve školském zákoně. Kontrolní řád se pak použije podpůrně.³¹ Pokud některé záležitosti neupravuje ani kontrolní řád, použije se správní řád.³²

Když ČŠI provádí ve škole standardní inspekční činnost, má škola možnost se proti jejím závěrům bránit. Proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole může podat námitky dle kontrolního řádu.³³ Podobně k obsahu inspekční zprávy může ředitel školy podat připomínky dle školského zákona.³⁴

Při speciálním postupu prošetřování stížnosti však školský zákon výslovně nestanoví, že by škola či školské zařízení mohly formálně vyjádřit svůj nesouhlas. Zároveň se domnívám, že nelze subsidiárně použít kontrolní řád, jelikož výstupem šetření stížnosti dle § 174 odst. 6 školského zákona není protokol o kontrole. Je nutné proto použít správní řád. Mám za to, že školy a školská zařízení mohou vůči postupu ČŠI a proti výsledku šetření stížnosti uplatnit **stížnost dle správního řádu**.³⁵ Podezření na porušení práv škol a školských zařízení se tak nepotvrdilo, možnost obrany existuje.

30 Ustanovení § 1 odst. 1 kontrolního řádu: „Tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků, jiných orgánů a právnických nebo fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále také ‚kontrolní orgán‘), při kontrole činnosti orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků, jiných orgánů, právnických a fyzických osob (dále také ‚kontrolovaná osoba‘).“

31 Jedná se o vyjádření zásady systematického výkladu právních norem – *lex specialis derogat legi generali* – zvláštní úpravě musí být dána přednost před úpravou obecnou. Blíže viz WINTR, Jan. *Metody a zásady interpretace práva*. Praha: Auditorium, 2013. ISBN 978-80-87284-36-0, s. 82.

32 Ustanovení § 28 kontrolního řádu: „Nestanoví-li zákon jinak, postupuje se při kontrole podle správního řádu.“

33 Ustanovení § 13 odst. 1 kontrolního řádu: „Námitky proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole může kontrolovaná osoba podat kontrolnímu orgánu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole, není-li stanovena v protokolu o kontrole lhůta delší.“

34 Ustanovení § 174 odst. 11 školského zákona: „... Připomínky k obsahu inspekční zprávy může ředitel školy nebo školského zařízení podat České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí...“

35 Ustanovení § 175 odst. 1 správního řádu: „Dotčené osoby mají právo obracet se na správní orgány se stížnostmi proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany.“ GABRIŠOVÁ, Veronika a kol. *Kontrolní orgány*. Praha: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-87949-39-9, s. 112 a 113.



Zároveň si cením toho, že ČŠI určitý mechanismus obrany zahrnula do svého metodického pokynu.³⁶ Pokud zřizovatel školy, ředitel školy nebo stěžovatel v návaznosti na výsledek šetření stížnosti projeví jakékoli pochybnosti, má ředitel či ředitelka krajského inspektorátu výsledek šetření stížnosti zkontrolovat a případně zajistit jeho doplnění, opravu nebo zrušení. O tom pak ČŠI písemně informuje zřizovatele školy, ředitele školy a stěžovatele.

D. Informace o dalším postupu

Uvědomuji si, že moje šetření je omezeno vzorkem případů, se kterými jsem se setkala ve své činnosti. Jsem přesvědčena o tom, že existují i další, kde šetření stížnosti bylo velmi efektivní. Stěžovatel pak neměl potřebu se obracet na veřejného ochránce práv.

I přesto mám za to, že je nezbytné, aby ČŠI při volbě inspekční činnosti posuzovala kontext konkrétního podání. Zejména v případech, kdy dochází k vážnému zásahu do práv dítěte, je vhodné, aby ČŠI upřednostnila standardní inspekční činnost a nespoléhalo na aktivitu zřizovatele. Pokud ČŠI nezohlední kontext podání, porušuje princip efektivnosti. Ve vztahu k právům škol a školských zařízení a jejich možnosti obrany proti výsledku šetření stížnosti jsem pochybení nezjistila.

Zprávu zasílám ústřednímu školnímu inspektorovi Mgr. Tomáši Zatloukalovi a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv jej žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě.

Za vhodná opatření k nápravě by se dalo například považovat, aby ČŠI:

- (1) seznámila s mými závěry ředitele a ředitelky krajských inspektorátů a instruovala je, aby při volbě konkrétního typu inspekční činnosti vzali do úvahy kontext podání (zejména výčet situací na str. 5 této zprávy),
- (2) doplnila v tomto duchu svůj metodický pokyn k šetření stížností (včetně výčtu situací na str. 5 této zprávy) do konce srpna 2017.

Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Brno 13. července 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

³⁶ Česká školní inspekce. *Metodika šetření stížností na školy a školská zařízení*. Praha: Česká školní inspekce, srpen 2016, čj. ČŠIG-3444/16-G23, s. 6.